

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Column: kwaliteit voor ons allemaal

Bussemaker, J.

Citation

Bussemaker, J. (2023). Column: kwaliteit voor ons allemaal. *Zorgvisie*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3715236>

Version: Publisher's Version

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3715236>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

KWALITEIT

04 DEC 2023

1866 KEER GELEZEN

Opslaan **Reacties** 0 **Delen**

Column: Kwaliteit voor ons allemaal

Jet Bussemaker

De vraag 'waar het heen moet met de zorg' wordt steeds urgenter. Het is tijd voor een lonkend alternatief, waarbij we definitief afscheid nemen van het New Public Management-denken. Daarbij hoort de vraag: welke keuzes zijn nu, in een tijd van schaarste op alle terreinen, echt nodig?

Jet Bussemaker, voorzitter Raad voor Volksgezondheid & Samenleving. Foto: Paul Tolenaar

Ik ben ervan overtuigd dat we terug moeten naar de essentie: goede zorg voor burger, samenleving en planeet. En dat betekent een ander begrip van kwaliteit. Het huidige kwaliteitsbegrip is namelijk té sterk gebaseerd op idee van de *holy grail*: alle nieuwe inzichten worden als vanzelfsprekend toegekend en vergoed.

Wetenschappelijk onderzoek richt zich merendeels op nog nét betere behandelingen. De vraag is alleen of die veel toevoegen aan kwaliteit van leven. Los daarvan steunen ze sterk op de gedachte van economische groei, wat op gespannen voet kan staan met duurzaamheid. Dat brengt ook nog eens ingewikkelde kwaliteitsbewaking met zich mee, gebaseerd op de illusie dat verantwoorden de werkelijkheid kan omvatten via meetbare doelen en dashboards.

Maakbaarheidsgedachte loslaten

Er is een andere manier van verantwoorden van kwaliteit nodig. Dat betekent dat we de maakbaarheidsgedachte loslaten en niet alles tot in de puntjes moeten willen beheersen. Niet meer alles dicht timmeren in protocollen en tijdslurpende bureaucratie. En wel vragen stellen zoals: draagt het bij aan toegankelijkheid? Aan de publieke waarden van de zorg? Bevordert het professionele ontwikkeling en samenwerking? Het vraagt om verantwoording koppelen aan de grote maatschappelijke opgaven zoals toegankelijkheid en duurzaamheid, binnen de context van schaarste, in plaats van aan micro-management over een enkele declaratie. In het RVS-advies *Is dit wel verantwoord?* maken we dat concreet. Met als uitgangspunt vertrouwen tussen financiers of toezichthouders, zorgverleners en zorgorganisaties.

Gegevens hergebruiken

Verantwoordingsvragers, zoals zorgverzekeraars en toezichthouders, zouden verplicht moeten worden de eenmalig verzamelde gegevens door professionals en zorgorganisaties te hergebruiken. Zij krijgen dus een verbod om ieder voor zich steeds dezelfde gegevens bij artsen en verpleegkundigen en hun werkgevers op te vragen. Daarbij aanvaarden deze partijen sterk gedifferentieerde controles ofwel risicogestuurd toezicht (*high trust, high penalty*) en afbouw van het aantal kwaliteitsregistraties.

Deze benadering kan de administratieve lasten voor zorgverleners fors verminderen. Dat vraagt om echt een andere houding van alle betrokkenen. Niet alleen van systeempartijen maar ook van beroepsverenigingen en zorgorganisaties zelf.

Zet toegankelijkheid centraal

De afgelopen jaren is veel aandacht uitgegaan naar financiële houdbaarheid, maar de huidige personeelsschaarste legt een misschien nog wel urgenter probleem bloot: de toegankelijkheid van zorg. In 2019 schatte het Nivel al dat 9 procent van de bevolking afzag van zorg vanwege de (verwachte) kosten. En **recent lazten we nog** dat zo'n twee miljoen mensen nu niet de zorg krijgen die ze nodig hebben. Met de stijgende premies zal het aantal mensen wat zorg mijdt niet snel lager worden. Juist die toegankelijkheid zou centraal moeten staan in onze benadering van wat "goede zorg" is. Kwaliteit is niet van de professional of van de patiënt. Het is van en voor ons allemaal.

Door: Jet Bussemaker, voorzitter van de RVS en hoogleraar bij LUMC en Universiteit Leiden

kwaliteit

Jet Bussemaker

Jet Bussemaker is voorzitter van de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving en hoogleraar bij het LUMC en de Universiteit Leiden.
